

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

E-post:
kronikk@klassekampen.no
Maks 6000 teikn inkludert
mellomrom. Legg ved
portrettfoto.

DEBATT:

E-post:
debatt@klassekampen.no
Innlegg over 3000 teikn kan
bli korta ned. Legg ved
portrettfoto.

Velaug H. Sælid
velaugh@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør
(fung.)

Even Øvald
eveno@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Kronikk- og debattredaktør Tollef Mjaugedal (perm.)

Klassekampen honorerer normalt ikkje innsendt stoff. Innsendaren si e-postadresse blir trykt med mindre innsendaren reserverer seg mot dette. For Klassekampen sine generelle vilkår for publisering, sjå www.klassekampen.no/KK/index.php/news/home/generelle_vilkaar

DEBATT ►

Kritikken av Europautredningen tyder på at vi har truffet et ømt punkt.

En ubehagelig sannhet?

Fredrik Sejersted
KRONIKK

For fire uker sider fremla Europautredningen rapporten om «Utenfor og innenfor. Norges avtaler med EU» som NOU 2012:2. De første to ukene var det bred dekning og debatt av rapporten i media. Senere har det vært mer stille i offentligheten, men til gjengjeld merker vi i utvalget en massiv pågang og interesse fra de mange som i det daglige jobber med Norges forhold til EU – offentlige etater, politiske partier, organisasjoner og andre. Rapporten er sendt ut på bred offentlig høring, og regjeringen har begynt arbeidet med en stortingsmelding, som vil tvinge det politiske Norge til en prinsipiell debatt om norsk europapolitikk.

Rapporten er en svær, tjukk sak på 911 sider. Det reflekterer omfanget av Norges tilpasning til EU de siste tjue årene. Etter mandatet skulle utvalget ikke bare utrede EØS, men også alle de andre avtalene Norge har med EU – Schengen, Dublin, Interreg, Europol, Eurojust og mange flere. Videre skulle vi utrede konsekvensene av avtalene med EU på alle områder av norsk samfunnsliv som er berørt. Analysen skulle omfatte politiske, økonomiske, rettslige og andre konsekvenser, og dekke hele perioden fra EØS ble inngått i 1992 og frem til i dag.

Derfor ble rapporten tjukk. Den beskriver en europeisering av Norge 1992–2012 som går bredere og dypere enn noen til nå har vært klar over, og som berører nesten alle deler av samfunnet. Utviklingen har gått én vei i hele perioden, som en generell og konsistent norsk europapolitikk, med støtte fra et bredt flertall på Stortinget.

Det har kommet mange slags reaksjoner på rapporten. Noen er begeistret, andre irritert. Noen er undrende til om det var nødvendig med 911 sider for å fortelle at Norge er tett tilknyttet EU, som de mener å ha visst hele tiden. Andre viser til viktigheten av at dette nå ikke lenger bare er en påstand, men for første gang er dokumentert og analysert i sin fulle bredde.

Mens det er mange meninger om den europapolitikken rapporten beskriver, har det i debatten så langt vært bred tilslutning til at fremstillingen er treffende. Med ett unntak. I to kronikker i Klassekampen, 3. og 10. februar, går Halvard Bakke til skarpt angrep på rapporten som sådan.

Ved første blick er krassheten i Bakkens kritikk underlig. Som tidligere leder for Sosialdemokratiet mot EU har Bakke i over tjue år stått som en eksponent for EØS-linjen i norsk europapolitikk – som vil si tilpasning uten medlemskap. Vår rapport viser at dette kompromisset har vært overraskende robust, og i all hovedsak ivaretatt norske

tidligere debatter har Bakke søkt å nedtone omfanget av Norges EU-tilpasning. Når rapporten nå dokumenterer det faktiske omfanget, må det for ham være en politisk ubehagelig sannhet.

Det er synd at Bakkens kritikk er så utdefinierende i formen, for ellers tar han opp mange viktige spørsmål som er behandlet i rapporten – blant annet om de demokratiske sidene ved Norges avtaler med EU, om graden av kunnskap og tilslutning til EU-tilpasningen i norsk offentlighet, og om hvor stor del av EU-samarbeidet Norge til sammen har overtatt.

Alt dette kan diskuteres. Men

«Vi stikker hodet i sanden (eller oljefatet), og tror vi er utenfor»

interesser og verdier på en god måte. Det er mye i rapporten som Bakke burde være glad for å høre.

Når han i stedet skriver så sint, må det være fordi vi samtidig har truffet et ømt punkt. På sett og vis beskriver rapporten en nasjonal strutsepolitikk. Så lenge Norge ikke er formelt medlem i EU, kan vi være med på nesten hva som helst. Vi stikker hodet i sanden (eller oljefatet), og tror vi er utenfor – mens vi i virkeligheten tilpasser oss nesten like mye av EUs juss og politikk som mange av medlemsstatene. I

der rapporten søker å belyse flere sider ved spørsmålene, stempler Bakke det som «selvmotsigelse». Der vi analyserer, blir det for ham «spekulasjoner». Og der utvalget enstemmig eller med bredt flertall fremsetter faglige vurderinger, blir det «synsing». En slik debatteknikk fremmer ikke akkurat saklig meningsutveksling og økt forståelse.

Utvalget sier for eksempel ikke at EØS og de andre avtalene med EU er «tilnærmede demokratiske katastrofer», slik Bakke påstår. I stedet har vi en bred demokrati-

OMFATTENDE: Når Europautredningen nå dokumenterer det faktiske omfanget av Norges EU-tilpasning, er det for enkelte en politisk ubehagelig sannhet, skriver Fredrik Sejersted, som la fram utredningen 17. januar.

FOTO: BERIT ROALD, SCANPIX

drøftelse med argumenter for og imot – inkludert både de Bakke (selektivt) nevner og mange andre. Men man skal være bra ensidig for å benekte at det er demokratiske problemer med avtalene.

I rapporten har vi vist til at den er «bredt faglig basert». For Bakke blir det «selvskryt». Vel. Fra vår side var det ment som en faktisk opplysning. Mange offentlige utvalg er sammensatt ut fra politisk representativitet. Det var ikke vi. Vårt utvalg ble valgt på faglige kriterier og for å dekke bredt – juss, økonomi, statsvitenskap, sosiologi, historie, valgforskning med mer. Kjønn og geografi var også relevante kriterier. Men av utvalgets tolv medlemmer er det meg bekjent bare fire som hadde partibok (to SV, en Sp og en Ap), og dette var ikke noe tema for oss.

Videre var det i utvalget både ja-folk, nei-folk, og noen som jeg etter to års tett og godt samarbeid fortsatt ikke aner hva vil stemme dersom spørsmålet om norsk EU-medlemskap skulle komme opp igjen. Det sier noe om hvordan vi har jobbet.

Bakke avslutter med å påstå at: «Det har neppe tidligere vært levert en offentlig utredning som er så full av synsing, spekulasjoner og udokumenterte påstander.» Til den som måtte tro slikt tøv er oppfordringen: Sjekk selv! Rapporten er lett å finne på nett og billig å bestille i papir.

Å lese 911 sider om Norges forhold til EU er en øvelse for spesielt interesserte. Men enhver kan sjekke beskrivelsen av de områdene man kjenner og er interessert i – enten det er demokrati, økonomi, arbeidsliv, næringsliv, helse, distriktspolitikk, innvandring, miljø, klima, energi, mat, landbruk, fiskeri, samferdsel, forskning, finans, forbrukervern, likestilling, alkoholpolitikk, justis, beredskap, sikkerhetspolitikk, nordisk samarbeid eller noen av de mange andre områdene av norsk samfunnsliv som de siste tjue årene i større eller mindre grad er påvirket av europeisk integrasjon gjennom Norges avtaler med EU.

Fredrik Sejersted, professor, Senter for Europarett, Universitetet i Oslo og leder for Europautredningen

fredrik.sejersted@jus.uio.no